

Miejska Biblioteka Publiczna
w Białej Podlaskiej

DZIAŁ WIEDZY I KULTURY

ul. Warszawska 10
21-500 Biała Podlaska

tel. 83 341 64 52

regio.biala@wp.pl

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok LXXIII

Październik 2004

Nr 10



ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI

KURIA DIECEZJALNA - 08-100 SIEDLCE - PIŁSUDSKIEGO 62

TELEFON (025) 640-70-56; FAX (025) 644-87-44

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok LXXIII

Październik 2004

Nr 10

STOLICA APOSTOLSKA

ORĘDZIE JANA PAWŁA II NA XX ŚWIATOWY DZIEŃ MŁODZIEŻY

„Przybyliśmy oddać Mu pokłon” (Mt 2,2)

Droga Młodzieży!

1. W tym roku obchodziliśmy XIX Światowy Dzień Młodzieży, rozważając pragnienie wyrażone przez niektórych Greków, przybyłych do Jerozolimy na święto Paschy: „Chcemy ujrzeć Jezusa” (J 12,21). I oto teraz jesteśmy w drodze do Kolonii, gdzie w sierpniu 2005 roku odbędzie się XX Światowy Dzień Młodzieży.

„Przybyliśmy oddać Mu pokłon” (Mt 2,2): taki jest temat najbliższego światowego spotkania młodych. To temat, który pozwala młodym wszystkich kontynentów duchowo przebyć drogę Mędrców, których relikwie - według pobożnej tradycji - czczone są właśnie w tym mieście oraz tak jak oni spotkać Mesjasza wszystkich narodów.

W istocie, światło Chrystusa rozjaśniało już umysły i serca Mędrców. „Ruzyli w drogę” (Mt 2,9) - opisuje ewangelista - z odwagą udając się na nieznaną drogę i podejmując długą i niełatwą podróż. Nie wahali się pozostawienia wszystkiego, aby pójść za przewodem gwiazdy, którą zobaczyli na Wschodzie (por. Mt 2,1). Naśladując Mędrców, również wy, drodzy młodzi, przygotujcie się, aby ze wszystkich stron świata odbyć „podróż” do Kolonii. Ważne jest nie tylko, abyście zatroszczyli się o organizację praktyczną Światowego Dnia Młodzieży lecz, abyście zadbali w pierwszym rzędzie o przygotowanie duchowe, w klimacie wiary i słuchania Słowa Bożego.

2. „A oto gwiazda ... szła przed nimi, aż przysłała i zatrzymała się nad miejscem, gdzie było Dziecię” (Mt 2,9). Mędrcy dotarli do Betlejem, gdyż pozwoli się posłusznie prowadzić gwieździe. Co więcej, „gdy ujrzeli gwiazdę, bardzo się uradowali” (Mt 2,10). To ważne, najdrożsi, by nauczyć się obserwować znaki, przez które Bóg nas wzywa i nami kieruje. Kiedy jesteśmy świadomi, że to On nas prowadzi, wówczas serce doświadcza autentycznej głębokiej radości, której towarzyszy żywe pragnienie spotkania Go oraz stały wysiłek, by posłusznie Go naśladować.

„Weszli do domu i zobaczyli Dziecię z Matką Jego, Maryją” (Mt 2,11). Na pierwszy rzut oka nic nadzwyczajnego. A jednak to Dziecię jest inne od pozostałych: jest to Jednorodzony Syn Boży, który ogołocił się ze swej chwały (por. Flp 2,7) i zstąpił na ziemię, aby umrzeć na krzyżu. Wszedł pośród nas i stał się ubogim, aby przyoblec nas Bożą chwałą, której w pełni doświadczymy w niebie, naszej błogosławionej ojczyźnie.

Któż mógłby wynaleźć większy znak miłości? Pozostajmy pełni zachwytu przed tajemnicą Boga, który unżył samego siebie, aby stać się człowiekiem aż do oddania się za nas na krzyżu (por. Flp 2,6-8). W swoim ubóstwie przyszedł, aby przynieść zbawienie grzesznikom; Ten, o którym św. Paweł mówi, że „będąc bogaty, dla was stał się ubogim, by was ubóstwem swoim ubogacić” (2 Kor 8,9). W jak sposób wyrazić wdzięczność Bogu za tak zadośćczyniącą dobroć?

3. Mędrcy spotykają Jezusa w Beth-lechem, co oznacza „dom chleba”. W ubogiej betlejemskiej grocie leży na słomie „ziarno pszeniczne”, które umierając przyniesie „plon obfity” (J 12,24). Mówiąc o sobie samym i o swej zbawczej misji, w czasie swojego życia publicznego, Jezus będzie posługiwał się obrazem chleba. Powie: „Jam jest chleb życia”, „Jam jest chleb, który z nieba zstąpił”, „Chlebem, który Ja dam, jest moje ciało za życie świata” (J 6,35.41.51).

Przemierzając z wiarą drogę Odkupiciela od ubóstwa żłóbka do opuszczenia na krzyżu, lepiej zrozumiemy tajemnicę Jego miłości, która odkupiła ludzkość. Dziecię, złożone przez Maryję w żłobie, jest Bogiem-Człowiekiem, którego zobaczymy przybitemo do krzyża. Ten sam Zbawiciel jest obecny w sakramencie Eucharystii. W betlejemskiej stajni dał się adorować Maryi, Józefowi i pasterzom w ubogiej postaci Nowonarodzonego Dziecięcia; w konsekrowanej Hostii adorujemy Go obecnego sakramentalnie w ciele i krwi, duszy i bóstwie, i dającego się nam jako pokarm na życie wieczne. Msza święta staje się więc prawdziwym spotkaniem miłości z Tym, który samego siebie wydał za nas. Nie ociągajcie się, drodzy młodzi, odpowiedzieć Mu, kiedy zaprasza was „na ucztę Godów Baranka” (Ap 19,9). Słuchajcie Go, przygotowujcie się należycie i przybliżajcie do Sakramentu Ołtarza, zwłaszcza w tym Roku Eucharystycznym (październik 2004-2005), który zapragnąłem ogłosić dla całego Kościoła.

4. „Upadli na twarz i oddali Mu pokłon” (Mt 2,11). Jeśli w Dziecięciu, jakie Maryja tuli w swych ramionach, Mędrcy rozpoznają i wielbią Oczekiwanego przez narody i Zapowiadanego przez proroków, my dzisiaj możemy czcić Go w Eucharystii i rozpoznawać jako naszego Stwórcę, jedynego Pana i Zbawiciela.

„Otworzywszy swe skarby, ofiarowali Mu dary: złoto, kadzidło i mirrę” (Mt 2,11). Dary, jakie Mędrcy składają Mesjaszowi symbolizują prawdziwe uwielbienie. Składając złoto, podkreślają Jego królewską boskość; kadzidłem wyznają, że jest On kapłanem nowego Przymierza; ofiarując mirrę, oddają cześć prorokowi, który przeleje swą krew, by pojednać ludzkość z Ojcem.

Drodzy młodzi, wy również ofiarujcie Panu złoto waszego istnienia, to znaczy wolność naśladowania Go z miłości, odpowiadając wiernie na Jego wołanie; wnieście ku Niemu kadzidło waszej gorącej modlitwy, ku czci Jego chwały; ofiarujcie Mu mirrę, czyli pełne wdzięczności uczucie ku Niemu, prawdziwemu Człowiekowi, który umiłował nas aż do śmierci jako złoczyńca na Golgocie.

5. Oddajcie cześć jednemu prawdziwemu Bogu, przyznając Mu pierwsze miejsce w waszym życiu. Bałwochwalstwo jest ciągłą pokusą człowieka. Niestety są ludzie, którzy rozwiązania problemów szukają w praktykach religijnych niezgodnych z wiarą chrześcijańską. Jest duży nacisk, by wierzyć w łatwe mity sukcesu i władzy; niebezpieczne jest uleganie mrocznym koncepcjom sacrum, które przedstawiają Boga jako formę energii kosmicznej, bądź w inny sposób nie do pogodzenia z nauką katolicką.

Drodzy młodzi, nie ulegajcie fałszywym iluzjom i przelotnym modom, które nie rzadko pozostawiają tragiczną pustkę duchową! Odrzućcie pokusę pieniądza, konsumpcyjnego życia i podstępnej przemocy, które niekiedy lansują środki przekazu.

Oddawanie czci prawdziwemu Bogu zakłada autentyczny akt sprzeciwu wobec wszelkiej formy bałwochwalstwa. Czciecie Chrystusa: On jest Skalą, na której możecie zbudować waszą przyszłość i świat bardziej sprawiedliwy i solidarny. Jezus jest Księciem pokoju, źródłem przebaczenia i pojednania, które może uczynić braćmi wszystkich członków rodziny ludzkiej.

6. „Inną drogą udali się do swojej ojczyzny” (Mt 2,12). Ewangelia uściśla, że Mędrcy, spotkawszy Jezusa, „inną drogą” wrócili do swego kraju. Taka zmiana trasy może oznaczać nawrócenie, do jakiego są wezwani ci, którzy spotkają Chrystusa, by stać się prawdziwymi czcicielami, jakich On pragnie (por. J 4,23-24). To pociąga za sobą naśladowanie Jego sposobu działania, czyniąc z siebie, jak pisze św. Paweł Apostoł, „ofiary żywą, świętą, Bogu przyjemną”. Apostoł dodaje też, by nie przystawać do mentalności tego świata, ale przemieniać się przez odnawianie umysłu, „aby umieć rozpoznać, jak jest wola Boża: co jest dobre, co Bogu przyjemne i co doskonałe” (por. Rz 12,1-2).

Słuchanie Chrystusa i oddawanie Mu czci prowadzi do dokonywania odważnych wyborów, do podejmowania decyzji niekiedy heroiczych. Jezus jest wymagający, gdyż pragnie naszego prawdziwego szczęścia. Wzywa niektórych do pozostawienia wszystkiego, aby poszli za Nim w życiu kapłańskim lub konsekrowanym. Kto usłyszy to wezwanie, niech nie lęka się odpowiedzieć Mu „tak” i niech wielkodusznie idzie za Nim. Lecz obok tych powołań do specjalnej konsekracji, jest też powołanie właściwe dla każdego ochrzczonego: to także jest powołanie do „wielkiego formatu” codziennego życia chrześcijańskiego, które wyraża się w świętości (por. *Novo millennio ineunte*, 31). Kiedy spotyka się Chrystusa i przyjmuje się Jego Ewangelię, życie ulega zmianie i jest się wezwanym do dzielenia się z innymi swoim doświadczeniem.

Tak wielu nam współczesnych nie zna jeszcze miłości Bożej lub pragnie wypełnić swoje serce bezwartościowymi namiastkami. Koniecznym staje się przeto, by stawać się świadkami kontemplacyjnej miłości w Chrystusie. Zaproszenie do uczestnictwa w Światowym Dniu Młodzieży dotyczy również was, drodzy przyjaciele, którzy nie jesteście ochrzczeni lub którzy nie odnajdujecie się w Kościele. Czyż nie jest prawdą, że również wy macie pragnienie Absolutu i jesteście w poszukiwaniu „czegoś”, co nada znaczenie waszemu życiu? Zwróćcie się do Chrystusa, a nie będziecie zawiedzeni.

7. Droga młodzieży, Kościół potrzebuje autentycznych świadków dla nowej ewangelizacji: chłopców i dziewcząt, których życie zostało przemienione przez spotkanie z Chrystusem; chłopców i dziewcząt zdolnych przekazać to doświadczenie innym. Kościół potrzebuje świętych. Wszyscy jesteście wezwani do świętości i tylko święci mogą odnowić ludzkość. Wielu nas poprzedziło na tej drodze ewangelicznego heroizmu; zachęcam was więc, byście polecali się ich wstawiennictwu. Kiedy spotkacie się w Kolonii, nauczyć się poznawać lepiej niektórych z nich, jak św. Bonifacego, apostoła Niemiec, oraz świętych z Kolonii, a w szczególności św. Urszulę, św. Alberta Wielkiego, św. Teresę Benedyktę od Krzyża (Edytę Stein) i bł. Adolfa Kolpinga. Wśród nich chciałbym szczególnie przywołać św. Alberta i św. Teresę Benedyktę od Krzyża, którzy z taką samą wewnętrzną postawą jak Mędrcy, żarliwie poszukiwali prawdy. Oni nie wahali się oddać swych zdolności intelektualnych na służbę wiary, świadcząc w ten sposób, że wiara i rozum są ze sobą związane i nawzajem się przywołują.

Droga młodzieży, podążająca duchowo do Kolonii, Papież towarzyszy wam swoją modlitwą. Niech Maryja, „Niewiasta Eucharystii” i Matka Mądrości, wspiera wasze kroki, rozjaśnia wasze wybory, niech uczy was kochać

to, co jest prawdziwe, dobre i piękne. Niech zaprowadzi was wszystkich do swojego Syna, który jako jedyny może zaspokoić najskrytsze pragnienia ludzkiego serca i umysłu.

Z moim błogosławieństwem!

Jan Paweł II, papież

Castel Gandolfo, 6 sierpnia 2004

Źródło: <http://www.vatican.va>

POTRZEBA NOWEJ «WYOBRAŹNI MIŁOSIERDZIA»

Przesłanie Jana Pawła II do uczestników międzynarodowego seminarium poświęconego ubóstwu i globalizacji

Z inicjatywy przewodniczącego Papieskiej Rady «Iustitia et Pax» kard. Renata Raffaele Martina odbyło się 9 lipca w Rzymie międzynarodowe seminarium poświęcone ubóstwu i globalizacji. Do uczestników obrad, - wśród których byli przedstawiciele ONZ, Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego, Jan Paweł II skierował przesłanie, w którym napisał, że obecnie potrzebna jest nowa «wyobraźnia miłosierdzia», aby «znajdować coraz skuteczniejsze sposoby bardziej sprawiedliwego rozdziału zasobów świata».

Czcigodny Brat

Kard. Renato Raffaele Martino

Przewodniczący Papieskiej Rady «Iustitia et Pax»

Z radością przyjąłem wiadomość o międzynarodowym seminarium na temat «Ubóstwo i globalizacja. Finansowanie rozwoju oraz milenijne cele rozwojowe», które odbędzie się w piątek 9 lipca 2004r. pod auspicjami Papieskiej Rady «Iustitia et Pax». Pragnę przekazać serdeczne pozdrowienia Waszej Eminencji, przedstawicielom władz państwowych oraz pozostałym znamienitym uczestnikom seminarium, przybyłym z tej okazji do Rzymu, i zapewnić wszystkich o swojej modlitwie oraz poparciu dla waszej jakże ważnej pracy.

Warunki skrajnej nędzy, w jakich żyje wiele milionów ludzi na świecie, budzą głęboką troskę wspólnoty międzynarodowej. Kościół, przyjmując «preferencyjną opcję na rzecz ubogich», oczywiście podziela ową troskę i zdecydowanie popiera cel milenijny, który zakłada zmniejszenie o połowę do r. 2015 liczby ludzi żyjących w ubóstwie. Kościół, za pośrednictwem licznych organizacji katolickich działających na rzecz pomocy i rozwoju, wnosi swój wkład, kontynuując w ten sposób dzieło samego Chrystusa, który przyszedł, by głosić ubogim Dobrą Nowinę, nakarmić głodnych oraz służyć, a nie po to, by Jemu służyć. Potrzeba nam teraz nowej «wyobraźni miłosierdzia» (por. *Novo millennio ineunte*, 50), by można było znajdować coraz skuteczniejsze sposoby bardziej sprawiedliwego rozdziału zasobów świata.

Wiele już uczyniono w kwestii zredukowania długów, jakie ciążyą na krajach ubogich, ale trzeba jeszcze wzmóc wysiłki, by państwa rozwijające się uniknęły powodujących zastój skutków niedoinwestowania, a państwa rozwinięte mogły wypełnić swój obowiązek solidarności wobec mniej zamożnych

braci i siostr z innych części świata. W niedalekiej przyszłości jedynym możliwym rozwiązaniem wydaje się zwiększenie pomocy zagranicznej. Kościół zatem z zadowoleniem patrzy na próby znalezienia innowacyjnych inicjatyw, takich jak *International Finance Facility*. Kościół popiera również inne inicjatywy podejmowane w wielu częściach świata przez rozmaite organizacje działające w ramach ONZ oraz przez rządy poszczególnych państw. Jednocześnie pomoc finansowa ze strony krajów zamożnych zobowiązuje tych, którzy ją otrzymują, do uczciwego i odpowiedzialnego korzystania z niej. Wierzę, że rządy państw bogatych i biednych poważnie potraktują swoje obowiązki wobec siebie nawzajem i wobec własnych obywateli.

Ufając, że wasze ważne obrady przyniosą obfite owoce, proszę Pana o światło dla wszystkich uczestników seminarium i z serca udzielam wam Błogosławieństwa Apostolskiego.

Jan Paweł II, papież

Watykan, 5 lipca 2004 r.

Źródło: L'Osservatore Romano,
wydanie polskie (10/2004)

TYLKO CHRYSYTUS UKAZUJE DROGĘ DO PEŁNEGO SZCZĘŚCIA

Przesłanie Ojca Świętego do młodzieży katolickiej z Federacji
Rosyjskiej uczestniczącej w spotkaniu w Irkucku

Przedstawiciele młodzieży katolickiej z Federacji Rosyjskiej zgromadzili się w Irkucku w dniach 11-15 sierpnia, na zaproszenie swoich biskupów, aby omówić program przygotowań do XX Światowego Dnia Młodzieży, który odbędzie się w Kolonii w 2005 r. Do uczestników spotkania Ojciec Święty skierował przesłanie, zachęcając ich do głębszego poznawania Chrystusa – jedynej drogi prowadzącej do pełnego szczęścia człowieka.

Drodzy Młodzi!

1. Z wielką radością pozdrawiam was, którzy nie szczędząc trudu przybyliście z całej Federacji Rosyjskiej do Irkucka, by uczestniczyć w zorganizowanym przez waszych biskupów spotkaniu i przygotować się w ten sposób do XX Światowego Dnia Młodzieży, który odbędzie się w Kolonii, w Niemczech, w sierpniu przyszłego roku. Pozdrawiam serdecznie każdego z was. Spotkanie to jest ważnym wydarzeniem w życiu Kościoła w Federacji Rosyjskiej, tego Kościoła, który w przeszłości zaznał tylu cierpień, prześladowań i męczeństwa, nierzadko aż do przelania krwi, ale wytrwał przy Chrystusie, jedynym Panu, wiernie wyznając odwieczne prawdy wiary. To wyznanie wiary połączyło katolików, prawosławnych i protestantów. Ich świadectwo stało się dla nas wszystkich wspólnym dziedzictwem. «Będzie to miało niewątpliwie charakter i wymowę ekumeniczną. Chyba najbardziej przekonujący jest ten ekumenizm świętych, męczenników. *Communio sanctorum* mówi głośniej aniżeli podziały» (List apostolski *Tertio millennio adveniente*, 37). Kościół zatem słusznie pokłada wielką nadzieję w was, drodzy młodzi, i z ufnością oczekuje, że wasz entuzjazm i siła waszej młodości ożywią jego misję.

Dlatego też wsłuchuje się w podstawowe pytania kryjące się w waszych sercach, pytania o sens, jaki można nadać życiu. Fiodor Dostojewski napisał: «Człowiek jest tajemnicą. Tajemnicą, którą należy rozwikłać, i jeśli spędzisz całe życie starając się ją rozwikłać, nie mów, żeś stracił czas; ja sam wnikałem w tę tajemnicę, ponieważ chcę być człowiekiem» (List do brata Michała, 16 sierpnia 1839 r.). Droga młodzieży, prawdziwy sens życia znajdujemy w przyłgnięciu do Jezusa – «Drogi, Prawdy i Życia» (por. J 14, 6). Tylko Jego słowa dają życie, powołują do życia, ukazują drogę, pocieszają rozczarowane

serca, wlewając w nie nową nadzieję. «W istocie misterium człowieka uczy Sobór Watykański II – wyjaśnia się prawdziwie jedynie w misterium Słowa Wcielonego» (Konstytucja duszpasterska *Gaudium et spes*, 22).

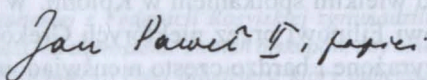
2. «Chcemy ujrzeć Jezusa» (J 12, 21) – tak brzmiał temat niedawno obchodzonego Światowego Dnia Młodzieży, który stanowił ostatni etap przed wielkim spotkaniem w Kolonii. W tej prośbie, przedstawionej apostołowi Filipowi przez niektórych Greków, powraca także, niczym echo, niewyraźne i bardzo często nieuświadomione wołanie wielu waszych rówieśników, którzy «proszą dzisiejszych chrześcijan, aby nie tylko „mówili” o Chrystusie, ale w pewnym sensie pozwolili im Go „zobaczyć”. A czyż zadanie Kościoła nie polega właśnie na tym, że ma on odzwierciedlać światłość Chrystusa we wszystkich epokach dziejów i sprawiać, aby blask Jego oblicza zajaśniał także pokoleniom nowego tysiąclecia?» (List apostolski *Novo millennio ineunte*, 16). Należy więc pilnie ukazywać oblicze Chrystusa, żyjącego w swoim Kościele, wskazując Go jako jedyną drogę prowadzącą do prawdy o człowieku i do jego pełnego szczęścia.

Trzeba strzec nieocenionego skarbu chrześcijańskiej tradycji, wzbogaczonego krwią męczenników, oraz konsekwentnie i odważnie proponować go na nowo. Drodzy młodzi, dziś musicie opierać się subtelnej a zarazem śmiertelnej pokusie, by wyłączyć Boga z życia albo sprowadzić wiarę do okazjonalnych i formalnych gestów. Kościół potrzebuje świadków gotowych pójść za Chrystusem aż po krzyż. Takiej radykalnej wierności Ewangelii oczekują bardziej niż kiedykolwiek wasi rówieśnicy, często zwodzeni mirażami łatwego i wygodnego życia, pokusami narkotyków i hedonizmu, nierzadko popadający w niewolę przemocy, nonsensu i rozpacz. Nie pozwólcie, aby wolność odzyskana przez wasz drogi naród za cenę wielkich ofiar i cierpienia została zmarnowana przez uleganie fałszywym ideałom. Chrystus jest naszą prawdziwą wolnością – On wyzwolił nas ostatecznie z niewoli grzechu. Jedynie w Nim nasze serce znajduje sens i pokój.

3. Ojciec niebieski posłał do nas swego Syna, ponieważ pragnie zbawienia każdego człowieka, a wy w świecie i świecie możecie ukazywać oblicze Jego miłosiernej miłości. Oto wasze zadanie na co dzień! Oto stały cel, do którego będziecie mogli dążyć także dzięki programom i inicjatywom, proponowanym przez waszych pasterzy, aby odpowiedzieć na wyzwania społeczne, kulturowe i duchowe naszych czasów. Przyłączcie się do młodzieży chrześcijańskiej całego świata w duchowym pielgrzymowaniu do Kolonii, by wspólnie przeżyć XX Światowy Dzień Młodzieży. Już dziś zapraszam serdecznie, niech was nie zabraknie na tym wielkim spotkaniu kościelnym.

Powierzam was Maryi Pannie, Matce Chrystusa i Kościoła. Papież, wasi biskupi i cała wspólnota chrześcijańska liczą na was!

Z tymi uczuciami udzielam wam z radością mojego błogosławieństwa, którym obejmuję waszych pasterzy oraz wasze rodziny.



Watykan, 26 lipca 2004 r.

Źródło: L'Osservatore Romano,
wydanie polskie (10/2004)

CZŁOWIEK WOBEC MAJESTATU I TAJEMNICY STWORZENIA

Przesłanie Papieża z okazji XXV Mityngu Przyjaźni między Narodami

W dniach 22-28 sierpnia odbywał się w Rimini XXV Mityng Przyjaźni między Narodami, zorganizowany przez Ruch Komunia i Wyzwolenie. W jego licznych spotkaniach uczestniczyło wiele tysięcy osób. Mityng zbiegł się w czasie z 50. rocznicą założenia ruchu przez ks. Luigiego Giussaniego. Jan Paweł II skierował z tej okazji do ordynariusza Rimini bpa Mariana De Nicolò przesłanie, w którym rozważa temat spotkania. Również przy okazji niedzielnej modlitwy maryjnej 22 sierpnia w Castel Gandolfo, dzięki połączeniu telewizyjnemu z Rimini, Papież pozdrowił w krótkich słowach jego organizatorów i uczestników. Poniżej zamieszczamy tekst przesłania.

Czcigodny Brat
Bp Mariano De Nicolò
Ordynariusz Rimini

1. Miło mi przesłać najlepsze życzenia Księdzu Biskupowi, organizatorom i uczestnikom Mityngu Przyjaźni między Narodami.

To tradycyjne spotkanie, ożywiające i ubogacające swą treścią dni włoskiego lata, w tym roku odbywa się po raz dwudziesty piąty. Jest to wymowna rocznica, wpisująca się w kontekst obchodów pięćdziesiątej rocznicy powstania Komunii i Wyzwolenia, ruchu kościelnego, zrodzonego z kapłańskiej gorliwości ks. prał. Luigiego Giussaniego. Te dwie ważne rocznice są ze sobą związane. Temat tego mityngu skłania do refleksji nad najbardziej drażliwymi problemami, które w dramatyczny sposób stają przed dzisiejszym człowiekiem. Bardzo pomocna w ich naświetleniu może być w istocie świadomość, że «nasz postęp nie polega na uznaniu, że osiągnęliśmy cel, ale na nieustannym dążeniu do niego».

2. W rzeczywistości znane jest powszechnie owo «poczucie siły, które daje człowiekowi współczesny postęp techniczny» (*Gaudium et spes*, 20). Szczególnie silna staje się więc pokusa, by uważać, że w samej działalności człowieka znajduje się uzasadnienie jej celów. Osiągnięcia w różnych dziedzinach nauki i techniki uważane są i bronione przez wielu jako możliwe do przyjęcia a priori. W ten sposób dochodzi się do uznania, że to, co możliwe technicznie, jest tym samym również etycznie godziwe.

Zgodnie z tą opinią, właśnie dlatego, że postęp w zakresie poznania naukowego i środków technicznych pozostających do dyspozycji człowieka faktycznie przesuwa coraz dalej granicę pomiędzy tym, co jest możliwe do «zrobienia», a tym, co jeszcze nie, tego rodzaju postęp spowodowałby w rezultacie przesuwanie w nieskończoność także granicy pomiędzy tym, co słuszne i niesłuszne. Tak więc w tej perspektywie postęp stałby się wartością absolutną, co więcej, źródłem wszelkiej wartości. Prawda i sprawiedliwość nie byłyby już nadrzędnymi instancjami, kryteriami osądu, którymi człowiek powinien się kierować w planowaniu działań dynamizujących postęp, lecz stałyby się produktem jego działalności badawczej i manipulowania rzeczywistością.

Wszyscy ludzie dostrzegają dramatyczne i żałosne konsekwencje tego rodzaju pragmatyzmu, traktującego prawdę i sprawiedliwość jako coś, czemu sam człowiek może nadawać kształt. Jako jeden z przykładów wystarczy wymienić próby, by zawładnąć źródłami życia, przez eksperymenty klonowania człowieka. Mamy tu konkretnie do czynienia z tym, o czym mówi właśnie hasło mityngu: z przemocą, z jaką człowiek usiłuje stać się panem prawdy i sprawiedliwości oraz traktować je jako wartości, którymi może rozporządzać w sposób wolny, czyli nie uznając żadnych granic poza tymi, które stawiają stale przekraczane możliwości techniczne.

3. Chrystus wskazuje inną drogę – drogę szacunku dla człowieka. Wszelkiego rodzaju badania winny zmierzać do poznania go w jego prawdzie, by mu służyć, nie manipulując nim zgodnie z projektem uważanym czasem zuchwale za lepszy od zamysłu samego Stwórcy.

Dla chrześcijanina tajemnica istnienia jest tak głęboka, że jawi się jako niewyczerpalna dla ludzkich badań. Natomiast człowiek, przyjmując postawę Prometeusza, ustanawia sobie sędzią dobra i zła, czyni z postępu swój absolutny ideał, który na koniec go niszczy. Dopiero co zakończone stulecie ze swymi ideologiami, które tragicznie naznaczyły jego historię, oraz z wojnami, które je głęboko doświadczyły, ukazuje oczom wszystkich konsekwencje tego rodzaju roszczeń.

Temat mityngu w Rimini zachęca, byśmy skierowali na Stwórcę spojrzenie pełne zdumienia pięknem i rozumnością tego, co On ustanowił i podtrzymuje w istnieniu. Jedyne ta pokora w obliczu majestatu i tajemnicy stworzenia może uratować człowieka przed zgubnymi konsekwencjami jego arogancji. Ufam z całego serca, że mityng przyczyni się do umocnienia tej pokornej postawy w obliczu skarbów, rozsianych przez Stwórcę we wszechświecie jako odbłask Jego mądrości, tak by wierzący, kontemplując je, mógł odkrywać wciąż nowe źródła światła i pociechy w codziennej konfrontacji z problemami, jakie przynosi życie.

Zapewniając o pamięci w modlitwie w tych intencjach, przesyłam wszystkim specjalne błogosławieństwo.

Jan Paweł II, papież

Castel Gandolfo, 6 sierpnia 2004 r.

Źródło: L'Osservatore Romano,
wydanie polskie (10/2004)

MODLITWA I NAWRÓCENIE WARUNKIEM JEDNOŚCI

Homilia Jana Pawła II w uroczystość Świętych Apostołów

Piotra i Pawła

1. «Ty jesteś Mesjasz, Syn Boga żywego» (Mt 16, 16). Piotr, zapytany przez Pana, wyznaje wiarę, także w imieniu innych apostołów.

W tym wyznaniu wskazana jest niezawodna podstawa naszego dążenia do pełnej jedności. Jeśli bowiem pragniemy jedności uczniów Chrystusa, musimy na nowo rozpocząć od Chrystusa. Również my, tak jak Piotr, mamy wyznać, że On jest kamieniem węgielnym, Głową Kościoła. W Encyklice *Ut unum sint* napisałem: «Wierzyć w Chrystusa znaczy pragnąć jedności; pragnąć jedności znaczy pragnąć Kościoła; pragnąć Kościoła znaczy pragnąć komunii łaski, która odpowiada zamysłowi Ojca, powziętemu przed wszystkimi wiekami» (n. 9).

2. *Ut unum sint!* Z tego właśnie wynika nasze zobowiązanie dążenia do jedności – jest ono odpowiedzią na gorące pragnienie Chrystusa. Nie chodzi tu o jakieś nieokreślone dobrosąsiedzkie stosunki, lecz o nierozzerwalną więź wiary teologicznej, ze względu na którą naszym przeznaczeniem nie jest podział, lecz komunია.

Bólem napełnia nas dziś to wszystko, co na przestrzeni wieków doprowadziło do zerwania naszej więzi jedności w Chrystusie. W tej perspektywie nasze dzisiejsze spotkanie nie jest jedynie kurtuazyjnym gestem, lecz odpowiedzią na przykazanie Pana. Chrystus jest Głową Kościoła, a my chcemy razem, na miarę ludzkich możliwości, nadal pracować nad tym, aby przezwyciężyć to, co nas jeszcze dzieli i uniemożliwia komunię w jednym Ciele i jednej Krwi Pana.

3. W tym duchu pragnę wyrazić szczerą wdzięczność Waszej Świętobliwości za obecność i za refleksję, jakimi Wasza Świętobliwość zechciał się z nami podzielić. Cieszę się również, że razem z Waszą Świętobliwością celebруем wspomnienie świętych Piotra i Pawła w tym roku, kiedy przypada 40. rocznica błogosławionego spotkania papieża Pawła VI i patriarchy Atenagorasa I w Jerozolimie 5 i 6 stycznia 1964 r. Wasza Świętobliwość, z serca dziękuję za przyjęcie mojego zaproszenia na to spotkanie, które uwidacznia i potwierdza ducha, jaki ożywiał tych dwóch niezwykłych pielgrzymów, którzy wyszli sobie na spotkanie i po raz pierwszy wymienili braterski uścisk właśnie tam, gdzie narodził się Kościół.

4. Tamto spotkanie nie może pozostać jedynie wspomnieniem. Jest ono dla nas wyzwaniem! Wskazuje nam drogę wzajemnego poznawania i pojednania. Drogę, która na pewno nie jest łatwa ani wolna od przeszkód. Z tego

wzruszającego gestu uczynionego przez naszych poprzedników w Jerozolimie możemy zaczerpnąć moc, by przezwyciężyć wszelkie nieporozumienia i trudności i poświęcić się bez reszty temu dążeniu do jedności.

Kościół rzymski z niezłomną wolą i szczerze wszedł na drogę prowadzącą do pełnego pojednania, podejmując inicjatywy, które, jak się stopniowo okazywało, są możliwe i pożyteczne. Dziś pragnę wyrazić ufność, że wszyscy chrześcijanie, każdy w swoim zakresie, zintensyfikują swe wysiłki, aby jak najszybciej nastął ów dzień, w którym w pełni urzeczywistni się pragnienie Pana: «aby (...) stanowili jedno» (J 17, 11. 21). Oby nasze sumienie nie wyrzucało nam, że zaniedbaliśmy uczynienia czegoś, że nie wykorzystaliśmy okazji, nie wypróbowaliśmy wszystkich możliwych dróg.

5. Dobrze wiemy, że jedność, o którą zabiegamy, jest przede wszystkim darem Boga. Jesteśmy jednak świadomi, że przyspieszenie jej pełnej realizacji zależy również od nas, od naszej modlitwy, od naszego nawrócenia do Chrystusa.

Wasza Świątobliwość, ze swej strony pragnę wyznać, że w dążeniu do jedności zawsze się kierowałem, niczym niezawodnym kompasem, nauczaniem Soboru Watykańskiego II. Encyklika *Ut unum sint*, ogłoszona kilka dni przed pamiętną wizytą Waszej Świątobliwości w Rzymie w 1995 r., potwierdza właśnie to, co Sobór wyraził w Dekrecie o ekumenizmie *Unitatis redintegratio*, którego 40. rocznica promulgowania przypada w tym roku.

Wiele razy w uroczystych okolicznościach podkreślałem, i podkreślam to również dzisiaj, że zobowiązanie podjęte przez Kościół katolicki podczas Soboru Watykańskiego II jest nieodwołalne. Nie można od niego odstąpić!

6. Uroczystego i radosnego charakteru dzisiejszej liturgii dopełnia i wzbogaca ją w duchowe i kościelne treści obrzęd nałożenia paliuszy nowym metropolitom.

Czcigodni bracia, palusz, który dziś otrzymacie w obecności Ekumenicznego Patriarchy, naszego brata w Chrystusie, jest znakiem komunii, która was wiąże w sposób szczególny ze świadectwem apostołskim Piotra i Pawła. Wiąże was z Biskupem Rzymu, Następcą Piotra, powołanym do pełnienia szczególnej posługi kościelnej względem całego Kolegium Biskupów. Dziękuję za waszą obecność i życzę pomyślności w waszej posłudze Kościołom metropolitalnym w różnych krajach. Obejmuję was swą miłością i modlitwą.

7. «Ty jesteś Mesjasz, Syn Boga żywego!» Jakże często powracają w mojej codziennej modlitwie te słowa, którymi Piotr wyznał swą wiarę! Na cennej ikonie, którą patriarcha Atenagoras I podarował papieżowi Pawłowi VI 5 stycznia 1964 r., dwaj święci apostołowie, Piotr (Koryfeusz) i Andrzej (Protokletos), obejmują się – wymowny znak miłości – u stóp Chrystusa w chwale.

Andrzej jako pierwszy poszedł za Panem, Piotr został powołany, by utwierdził swych braci w wierze.

Ich uścisk na oczach Chrystusa jest zachętą, abyśmy dalej postępowali podjętą drogą, prowadzącą ku jedności owej mecie, którą razem pragniemy osiągnąć.

Niech nas nie powstrzyma żadna trudność. Idźmy naprzód z nadzieją, wspierani wstawiennictwem apostołów i matczyną opieką Maryi, Matki Chrystusa, Syna Boga żywego.

Jan Paweł II, papież

Źródło: L'Osservatore Romano,
wydanie polskie (10/2004)

WSPÓLNA DEKLARACJA PAPIEŻA JANA PAWŁA II I EKUMENICZNEGO PATRIARCHY BARTŁOMIEJA I

«Czuwajcie, trwajcie mocno w wierze, bądźcie mężni i umacniajcie się! Wszystkie wasze sprawy niech się dokonują w miłości!» (1 Kor 16, 13-14).

1. W duchu wiary w Chrystusa i miłości wzajemnej, która nas jednoczy, dziękujemy Bogu za dar tego naszego kolejnego spotkania, które odbywa się w uroczystość Świętych Apostołów Piotra i Pawła i świadczy o naszej niezłomnej woli dalszego postępowania drogą prowadzącą do pełnej jedności w Chrystusie.

2. Wielkie kroki zostały poczynione na tej wspólnej drodze, poczynając od historycznego wydarzenia, które dziś wspominamy: braterskiego uścisku papieża Pawła VI i patriarchy Atenagorasa I w Jerozolimie na Górze Oliwnej 5 i 6 stycznia 1964 r. Dziś my, ich następcy, spotykamy się, aby, pomni na pierwotne intencje i dochowując im wierności, w sposób godny wspominać przed Bogiem to błogosławione spotkanie, które należy już do historii Kościoła.

3. Uścisk naszych czcigodnych poprzedników w Jerozolimie wyrażał w sposób widzialny nadzieję obecną w sercach wszystkich, o czym mówił wspólny komunikat: «Patrząc na Chrystusa, wzór i sprawcę, wraz z Ojcem, jedności i pokoju, proszą Boga, aby to spotkanie było znakiem i zadatkem rzeczy przyszłych na chwałę Boga i oświecenie Jego wiernego ludu. Spotkali się po tak wielu stuleciach milczenia, pragnąc wypełnić wolę Pana i głosić pradawną prawdę Jego Ewangelii powierzonej Kościołowi» (Wspólny komunikat papieża Pawła VI i patriarchy Atenagorasa I, *Tomos Agapis* – Vaticano – Fanar 1971, n. 50, s. 120).

4. Jedność i pokój! Nadzieja rozbudzona przez to historyczne spotkanie oświecała drogę przebytą w ostatnich dziesięcioleciach. Świadomi, że świat chrześcijański od stuleci cierpi z powodu dramatu podziału, nasi poprzednicy i my sami wytrwale prowadziliśmy «dialog miłości», kierując spojrzenie ku temu świetlanemu i błogosławionemu dniowi, kiedy będzie możliwy udział w komunii z tego samego kielicha świętego Ciała i najdroższej Krwi Pana (por. przemówienie patriarchy Atenagorasa do papieża Pawła VI, 5 stycznia 1964 r., tamże, n. 48, s. 109). Liczne wydarzenia kościelne, które miały miejsce w ciągu tych 40 lat, stały się podstawą i konkretnym wyrazem braterskiej miłości: miłość ta, pouczona przez doświadczenia z przeszłości, skłonna jest przebaczyć, chce wierzyć raczej w dobro niż w zło, a przede wszystkim chce czerpać wzór z Boskiego Odkupiciela i pozwolić, by On ją przyciągnął i przemienił (por. przemówienie papieża Pawła VI do patriarchy Atenagorasa I, 6 stycznia 1964 r., tamże, n. 49, s. 117).

5. Dziękujemy Panu za te przykładowe gesty wzajemnej miłości, współpracy i dzielenia się, które pozwolił nam uczynić. Spośród nich trzeba wspomnieć wizytę Papieża u ekumenicznego patriarchy Dimitriosa w 1979 r., podczas której w jego siedzibie w Fanarze zostało ogłoszone utworzenie Międzynarodowej Komisji Mieszanej ds. Dialogu Teologicznego między Kościołem katolickim i całym Kościołem prawosławnym był to kolejny krok ku temu, by «dialogowi miłości» towarzyszył «dialog prawdy»; wizytę patriarchy Dimitriosa w Rzymie w 1987 r.; nasze spotkanie w Rzymie w uroczystość Świętych Piotra i Pawła w 1995 r., kiedy to modliliśmy się w Bazylice św. Piotra i z bólem rozdzieliliśmy się podczas Liturgii Eucharystycznej, ponieważ nie możemy jeszcze pić z jednego kielicha Pana; i w końcu niedawne spotkanie w Asyżu z okazji Dnia Modlitwy o Pokój na świecie oraz wspólną deklarację o ochronie dzieła stworzenia, podpisaną w 2002 r.

6. Byłoby jednak brakiem realizmu gdybyśmy pomimo naszej niezłomnej woli dążenia do pełnej jedności nie brali pod uwagę przeszkód różnej natury: przede wszystkim doktrynalnej, ale też i tych, które wynikają z uwarunkowań niełatwej historii. Na relacje między Kościołami chrześcijańskimi miały wpływ także nowe problemy, wynikające z głębokich przemian polityczno-społecznych w Europie. Wraz z odzyskaniem wolności przez chrześcijan w Europie Środkowej i Wschodniej odżyły dawne obawy, utrudniające dialog. Powinno jednak stale rozbrzmiewać w naszym wnętrzu i pośród nas wezwanie św. Pawła skierowane do Koryntian: «wszystkie wasze sprawy niech się dokonują w miłości».

7. Międzynarodowa Komisja Mieszana ds. Dialogu Teologicznego między Kościołem katolickim i całym Kościołem prawosławnym, której ustanowieniu towarzyszyła tak wielka nadzieja, w ostatnich latach przeżywa okres stagnacji. Może ona jednak nadal przyczyniać się do badania problemów eklezjologicznych i historycznych, które leżą u podstaw naszych trudności, i do wypracowania możliwych rozwiązań. Naszym obowiązkiem jest nadal zdecydowanie zabiegać o to, aby jak najszybciej wznowiła prace. Mając na uwadze podejmowane w tym celu inicjatywy w naszych siedzibach w Rzymie i Konstantynopolu, prosimy Pana, aby umacniał naszą wolę i przekonał wszystkich, jak niezbędne jest kontynuowanie «dialogu prawdy».

8. Nasze dzisiejsze spotkanie w Rzymie pozwala nam również w duchu braterstwa stawiać czoło niektórym problemom i nieporozumieniom pojawiającym się w ostatnim czasie. Wieloletnie doświadczenie «dialogu miłości» pomaga nam właśnie w takich sytuacjach, pozwalając w pokoju ducha rozważyć zaistniałe trudności i nie dopuścić, by przeszkadzały nam w dążeniu do pełnej jedności w Chrystusie i opóźniały jej osiągnięcie.

9. Światu, który cierpi z powodu różnego rodzaju podziałów i nierówności, dzisiejsze spotkanie ma w sposób konkretny i dobitny przypomnieć, jak ważne jest, by chrześcijanie i Kościoły żyli w pokoju i harmonii i dawali tym samym zgodne, bardziej wiarygodne i przekonujące świadectwo o przesłaniu Ewangelii.

10. W szczególnej sytuacji Europy, dążącej do coraz pełniejszej integracji, otwartej również na wschód kontynentu, dziękujemy Panu za ten pozytywny rozwój i wyrażamy nadzieję, że w tej nowej sytuacji zacieśni się współpraca między katolikami i prawosławnymi. Wiele jest wyzwań, którym musimy razem stawić czoło z myślą o dobru społeczeństwa: trzeba miłością leczyć rany zadane przez terroryzm; zaszczepiać nadzieję na pokój; przyczyniać się do zażegnania tak wielu bolesnych konfliktów; przywrócić kontynentowi europejskiemu świadomość jego chrześcijańskich korzeni; prowadzić prawdziwy dialog z islamem, ponieważ obojętność i wzajemna nieznajomość może rodzić jedynie nieufność, a nawet nienawiść; pogłębiać świadomość świętości ludzkiego życia; dbać o to, by nauka nie negowała Bożego tchnienia, które każdy człowiek otrzymuje wraz z darem życia; współpracować, by nasza ziemia nie została oszpecona, a stworzenie mogło zachować piękno, które dał mu Bóg; a przede wszystkim z nowym zapałem głosić ewangeliczne przesłanie, pokazując współczesnemu człowiekowi, jak bardzo Ewangelia pomaga mu odkryć samego siebie i tworzyć bardziej ludzki świat.

11. Prośmy Pana, aby dał pokój Kościołowi i światu, a mądrością swego Ducha wspierał nas w drodze do pełnej jedności, «*ut unum in Christo simus – abyśmy stanowili jedno w Chrystusie*».

Watykan, 29 czerwca 2004 r.

Źródło: L'Osservatore Romano,
wydanie polskie (10/2004)

SEKRETARIAT STANU

TELEGRAM

Jego Ekscelenca
Ks. Bp Zbigniew Kiernikowski
Biskup Siedlecki
Siedlce

Jego Świątobliwość Jan Paweł II, poinformowany o wystawieniu w Muzeum Diecezjalnym w Siedlcach dzieła El Greca „Ekstaza świętego Franciszka”, wraz z uznanie dla organizatorów ekspozycji i nadzieję, że spotkanie z tym przejawem najwyższej jakości twórczości religijnej wzbudzi w oglądających nie tylko uczucia estetyczne, ale także religijne.

Medytacja sztuki sakralnej pozwala głębiej wnikać w tajemnice wiary, budzi przeżycia religijne i otwiera na tajemnicę Boga. Wnikanie w znaki i symbole, jakimi artyści starali się przemawiać do człowieka ich epoki, pozwala również dziś odkrywać najgłębsze pokłady religijności, w których piękno spotkania z Bogiem i świętymi Kościoła przekłada się na piękne artystycznego wyrazu, nierozzerwalnie związane z dobrem. Dobro jest piękne, a piękno jest dobre. Ojciec Święty wyraża przekonanie, że ta zasada sformułowana przez św. Tomasza z Akwinu, będzie zachętą do zatrzymania się nad treścią dzieła, które szczęśliwym trafem znalazło się na Ziemi Siedleckiej.

Ojciec Święty w modlitwie Bogu poleca Księdza Biskupa, Organizatorów ekspozycji oraz zwiedzających Muzeum Diecezjalne w Siedlcach, i wszystkim z serca błogosławi.

Watykan, 14 października 2004 r.

Angelo Kard. Sodano
Sekretarz Stanu

EPISKOPAT POLSKI

LIST PRYMASA POLSKI DO KARD. L. HUZARA

**Eminencjo,
Najczcigodniejszy Księżę Kardynale!**

Z wielkim wzruszeniem wspominam wielką modlitwę młodzieży nad jeziorem Lednickim w Polsce, niedaleko Gniezna, w noc Wigilii Zesłania Ducha Świętego. Obecność Waszej Eminencji na Lednicy, wraz z młodzieżą z Ukrainy, nadaje tradycyjnej modlitwie młodzieży polskiej nowy wymiar i otwiera perspektywy jednania narodów przez modlitwę. Gorąco dziękuję Waszej Eminencji za przyjęcie zaproszenia, za trwanie na modlitwie i za wygłoszone słowo Boże o potrzebie wzajemnego przebaczenia i jednania się sąsiednich narodów, którymi jesteśmy. Takie są zadania naszego pokolenia.

My, starsi, pamiętamy drugą wojnę światową: zabijanie żołnierzy na frontach wojennych, śmierć cywilnych ludzi podczas bombardowania miast, zadawanie śmierci milionom niewinnych ludzi w obozach koncentracyjnych i w gułagach, wygnania i wysiedlenia. To wszystko świadczyło o tym, jak dalece szatan potrafił wlać do serc ludzkich pogardę i nienawiść do bliźniego. Są to wielkie rany zadane sercom i umysłom, a z tych ran trzeba się leczyć.

Dzięki Opatrzności Bożej nasza część świata cieszy się teraz pokojem. Jest to czas dany od Boga, abyśmy otrząsnęli się z różnych ideologii i wprowadzali do dusz naszych Boży pokój, którego owocem będzie miłość. To zbliżanie się naszych narodów dokonuje się kilkoma sposobami. Z uznaniem patrzymy na działania cywilne na odcinku życia politycznego, wojskowego lub społecznego. Cieszymy się bardzo z ożywionych kontaktów kulturalnych i naukowych. Kultura ukraińska, szczególnie muzyka, pozwala cieszyć się pięknem, które emanuje z ducha narodu. Podobnie i utwory kultury polskiej, odtwarzane na Ukrainie, powinny być przyjmowane jako dzielenie się dobrem duchowym.

Faktem budzącym nadzieję jest współpraca naukowców naszych narodów. Dobrze zapowiadają się badania w dziedzinie ekonomii, biologii, językoznawstwa i innych. Interesuje nas szczególnie historia. Dobrze, że uczeni odkrywają coraz to nowe dokumenty i bez emocji i stronniczości odsłaniają prawdę. Prawda jest nieraz bolesna, ale potrzebna. Uparte polonizowanie ruskiej ludności dzisiejszej Ukrainy poprzedzało rusyfikację, co było ogromną krzywdą dla ludności zamieszkującej Ukrainę. Krzywdy nagromadzone przez stulecia wybuchły gwałtowną zemstą i mordami, zwłaszcza że postawa nienawiści była sprytnie

wykorzystywana przez politykę państw trzecich. Lęk wywoływał dalsze akty odwetu w postaci przymusowych wysiedleń. Używam tu stwierdzeń popularnych ufając, że dociekania naukowe historyków ukażą prawdę możliwie obiektywną, która nie zacierając pamięci, pozwoli bez uraz budować lepszą przyszłość.

Życie kościelne między naszymi narodami nie ustępuje wysiłkom podejmowanym w dziedzinie cywilnej. Spotykaliśmy się nie raz jako hierarchowie greckokatolicki i rzymskokatolicki, tak w Polsce, jak i w Rzymie. Kamieniem milowym w dziejach naszych religijnych spotkań pozostanie wspólna modlitwa w Kijowie i we Lwowie razem z Ojcem świętym Janem Pawłem II podczas jego pielgrzymki na Ukrainę w roku 2001. Ojciec święty okazał wtedy wielką miłość do Ukrainy i przekazał zachętę do podjęcia przyjacielskiego dialogu między wiernymi obydwu narodów i obydwu obrządków. Rezultatem tej zachęty są częstsze spotkania naszych wiernych na wspólnych modlitwach, wspólnych celebracjach w obydwu rytach, a przede wszystkim praca zespołu dialogu, złożonego po obydwu stronach z biskupa, kapłana i świeckiego.

Nie bez troski o Kościół Chrystusowy patrzymy na podziały w Cerkwi Prawosławnej na Ukrainie. Życzymy Kościołowi Prawosławnemu jedności, która uzdatnia do dialogu. Jako katolicy włączeni jesteśmy w wielką wspólnotę wiernych na całym świecie z Głową tego Kościoła, Następcą świętego Piotra, każdorazowym Papieżem, którym dziś jest Jan Paweł II. Przynależność do wspólnoty katolickiej, niezależnie od obrządku - czy jest on grecki, czy łaciński - oznacza współpracę, życzliwość i wzajemne budowanie jedności. Sądzę, że powołanie w Polsce metropolii greckokatolickiej przemysko-warszawskiej, wraz z nowym biskupstwem we Wrocławiu i prawem do zasiadania w Episkopacie Polskim odpowiada ożywieniu tradycyjnych struktur Kościoła łacińskiego na Ukrainie. Współpraca i wzajemna życzliwość katolików obrządku greckiego i łacińskiego będzie nie tylko świadectwem pełnego przyjęcia Ewangelii, ale także umocnieniem Państwa Ukraińskiego. Dopiero z takiej pozycji łatwiej podejmować dialog z naszymi braćmi prawosławnymi, niezależnie od tego, do jakiego patriarchatu się włączają.

Eminencjo, Czcigodny Bracie!

Pozdrawiając Waszą Eminencję, ślę uczucia chrześcijańskiej miłości dla wszystkich Hierarchów Cerkwi Greckokatolickiej i Kościoła Łacińskiego na Ukrainie oraz dla wszystkich Wiernych, którzy wiedzą, że Chrystus jest nadzieją Europy i świata. Przemiany gospodarcze i polityczne, jakim podlega obecnie Europa tworząc struktury Unii, powodują zmiany charakteru naszych granic. Jestem przekonany, że jest to okres przejściowy, że Unia Europejska

włączy niebawem tę część dziedzictwa europejskiego, jaką stanowi Ukraina, do wspólnoty państw szanujących Boga i siebie. Ukraina i Polska w różny sposób przeżyły prześladowanie Boga i prześladowanie ludzi ze względu na Boga, pragniemy więc, mimo niechęci do chrześcijaństwa, jaką okazują przywódcy Unii, opierać naszą przyszłość na mocy Najwyższego - „On (...) przez powstanie z martwych Jezusa Chrystusa na nowo zrodził nas do żywej nadziei” (1 P 1, 3).

Dziękuję serdecznie Waszej Eminencji za zaproszenie na spotkanie modlitewne z młodzieżą ukraińską i z wiernymi w Zarwanicy na Ukrainie. Mam w Bogu nadzieję, że będę mógł włączyć się w Waszą modlitwę. Udam się tam z tymi myślami, którymi podzieliłem się z Waszą Eminencją w niniejszym liście.

Niech Matka Boża, która dała przykład zawierzenia Opatrzności Bożej, wspomaga współpracę naszych Kościołów i naszych narodów.

Łączę gorące pozdrowienia w Chrystusie Panu

+ *Józef Kardynał Glemp*

Prymas Polski

Warszawa, dnia 14 lipca 2004 r.

SŁOWO RADY STAŁEJ KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI Z OKAZJI WPROWADZENIA PRZEZ TELEWIZJĘ POLSKĄ TRANSMISJI NIEDZIELNEJ MSZY ŚW.

Umiłowani w Panu Bracia i Siostry!

W sierpniu minęły 24 lata od podpisania w naszym kraju umów między przedstawicielami ówczesnego rządu i strajkującymi w Gdańsku członkami robotniczej Solidarności. Wśród postulatów była mowa m. in. o transmisji Mszy św. w Polskim Radio i w Telewizji Polskiej. Transmisje radiowe Mszy św. z kościoła św. Krzyża w Warszawie trwają od 21 września 1980 r. Od 24 lat jest transmitowana Msza św. dla marynarzy i ludzi morza z kościoła św. Elżbiety w Gdańsku. Zarząd Telewizji Polskiej zwrócił się w ostatnim czasie do Episkopatu Polski z propozycją transmitowania o godz. 7 rano w I programie Mszy św. dla osób chorych. Biskupi diecezjalni na swym zebraniu na Jasnej Górze w dniu 25 sierpnia 2004 r. przyjęli tę propozycję. Od 12 września br. transmitowana jest Msza św. niedzielna z sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Krakowie-Łagiewnikach.

W wielu krajach Europy dokonuje się w telewizji transmisji Mszy św. niedzielnych. Także w naszym kraju niektóre terenowe ośrodki telewizyjne transmitują Msze św. Od kilku lat mają miejsce transmisje Mszy św. przygotowane dla Polonii przez Warszawski Oddział Terenowy Telewizji Polskiej realizowane z myślą o Polakach przebywających poza Ojczyzną.

Transmisje są wielkim dobrodziejstwem dla osób chorych i starszych wiekiem, które nie mogą pójść do kościoła. Mogą oni nie tylko przez radio (dźwięk), ale przez telewizję (dźwięk i obraz) mieć duchową łączność z braćmi i siostrami w wierze, którzy w konkretnym kościele uczestniczą w Eucharystii.

Transmisje Mszy św. stanowią pewną propozycję duszpasterską. Dobrze przygotowana i sprawowana Eucharystia transmitowana przez telewizję może się stać ważnym środkiem ewangelizacyjnym. Ukazuje ona, czym jest Eucharystia dla Kościoła i jakie zajmuje w nim miejsce. Dobre przygotowanie i przeprowadzenie transmisji telewizyjnych zawsze będzie wymagać wysiłku ze strony ludzi telewizji i ludzi Kościoła. Owocność tego wysiłku polecamy modlitwom wszystkich wiernych.

Przypominamy, że transmisja Mszy św. przez radio czy telewizję jest przeznaczona dla osób chorych, czy nie mogących wyjść z domu.

Papież Jan Paweł II w liście apostolskim o świętowaniu niedzieli *Dies Domini* napisał: „W wielu krajach telewizja i radio dają możliwość zjednoczenia się z celebracją eucharystyczną w tym samym momencie, gdy jest ona sprawowana w miejscach świętych. Tego rodzaju transmisje same w sobie nie pozwalają oczywiście wypełnić obowiązku niedzielnego, to bowiem wymaga udziału w zgromadzeniu braci, którzy spotykają się w określonym miejscu, z czym wiąże się też możliwość komunii eucharystycznej. Dla tych jednak, którzy z różnych przyczyn nie mogą uczestniczyć w Eucharystii i są tym samym zwolnieni z obowiązku niedzielnego, transmisja telewizyjna lub radiowa stanowi cenną pomoc, zwłaszcza jeśli towarzyszy jej ofiarna posługa nadzwyczajnych szafarzy Eucharystii, którzy przynoszą ją chorym, a wraz z nią pozdrowienie i solidarność całej wspólnoty. W ten sposób również ci wierni mogą korzystać z obfitych owoców niedzielnej Mszy św. oraz przeżywać niedzielę jako prawdziwy «dzień Pański» i «dzień Kościoła»” (nr 54).

Od października br. trwać będzie ogłoszony przez Papieża Jana Pawła II Rok Eucharystii. Transmisja Mszy św. przez telewizję może przyczynić się do lepszego poznania w tym roku *Wielkiej Tajemnicy Wiary* i do głębszego jej przeżywania.

Wszystkim, a zwłaszcza korzystającym z transmisji Mszy św., z serca błogostawimy.

Arcybiskupi i Biskupi, obecni na zebraniu Rady Stałej Konferencji Episkopatu Polski

Warszawa, dnia 21 września 2004 r.

BISKUP SIEDLECKI

LIST BISKUPA ORDYNARIUSZA DO WIERNYCH NA TYDZIEŃ MIŁOSIERDZIA

Tradycyjnie już, pierwszą niedzielą października Kościół w Polsce rozpoczyna Tydzień Miłosierdzia. Sześćdziesiąty już raz Kościół zachęca nas, byśmy przez najbliższy tydzień zastanowili się nad naszą miłością bliźniego.

1. Hasło Tygodnia Miłosierdzia

Tegoroczna tematyka Tygodnia Miłosierdzia ma nas uwrażliwić na ludzi szczególnie dotkniętych chorobą i cierpieniem – na ludzi chorych na nowotwory. „**Życiem otulana śmierć. Naśladować Chrystusa w posłudze hospicyjno-paliatywnej**” – to nie tylko hasło tego tygodnia, ale zaproszenie skierowane do każdego z nas, byśmy w cierpiącym chorym człowieku dostrzegli oblicze samego Chrystusa. „Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili” (Mt 25,40).

2. Ruch hospicyjny

Ruch hospicyjny w Polsce zrodził się z potrzeby specjalnego traktowania człowieka umierającego na chorobę nowotworową. Jest to ruch społeczny, jednoczący ludzi bezinteresownie pomagających terminalnie chorym i ich rodzinom. Hospicja sprawują kompleksową opiekę odpowiadającą potrzebom tych chorych, podejmując także współpracę z ich rodzinami. Dzięki posłudze paliatywno-hospicyjnej człowiek nie jest skazany na umieranie i śmierć w samotności. Zasadniczym rodzajem posługi hospicyjnej jest towarzyszenie, czuwanie, które może uwalniać chorego od lęku przed cierpieniem i śmiercią.

Dzisiaj niejednokrotnie stawiane jest pytanie o sens niesienia pomocy i o sens opieki nad chorymi w stanie terminalnym. Tylko ludzkie spojrzenie na cierpienie człowieka nieuleczalnie chorego okazuje się niewystarczające. Z tego tylko ludzkiego niewystarczającego spojrzenia rodzą się czasem głosy za eutanazją. Chrześcijanin natomiast wie, że chociaż walka z nieuleczalną chorobą okaże się przegraną w wymiarze doczesnym, to wszystko to, co przeżywa sam chory, jak i ci, którzy są wokół niego, i czego mogą doświadczyć, jest większe niż śmierć. Z tego powodu godny uznania i poparcia jest ruch hospicyjny i to, że są osoby bezinteresownie zaangażowane w niesienie różnorakiej pomocy nieuleczalnie chorym.

3. Śmierć w tajemnicy ludzkiego życia w spojrzeniu chrześcijańskim

Przyjmować ciężko chorego i służyć mu w jego umieraniu, oznacza przyjmować samego Chrystusa i Jemu samemu służyć. Pomagać chorym, zwłaszcza chorym nieuleczalnie, i trwać przy nich, to dawać świadectwo, że są szczególnie umiłowani przez Boga i że są powiernikami tajemnicy życia i śmierci na podobieństwo Syna Bożego Jezusa Chrystusa. Pomagać chorym – to także uznać, że wartość osoby nie zależy od jej sytuacji zdrowotnej ani żadnej innej, i że w pełni uzyskuje swoją wartość właśnie w odniesieniu do śmierci. Takie ukazanie cierpienia i choroby, a także śmierci, jest jednym z podstawowych zadań Kościoła, szczególnie dzisiaj, gdy w społeczeństwie panuje mit wiecznej młodości, wprost bałwochwalczy kult ciała oraz niewłaściwe podejście do życia i do śmierci przez ich absolutyzowanie lub negację.

Trwać przy cierpiącym i doświadczonym nieuleczalną chorobą, znaczy skupić swoją uwagę na człowieku, który od poczęcia aż do śmierci jest darem Boga, Jego obrazem i podobieństwem, to znaczy również zrobić wszystko, aby każda chwila ludzkiej egzystencji była przeżywana z godnością i by z taką samą godnością mogła być przeżyta chwila śmierci.

W takich trudnych momentach naszego życia, zwłaszcza wtedy, kiedy dotyka nas cierpienie i śmierć, weryfikuje się wartość naszej wiary. To w chrzcie świętym dokonało się sakramentalnie nasze obumarcie dla siebie. Od tej chwili nosimy w sobie zdolność przeżywania tego umierania w naszym wnętrzu i przekładania tej mocy na doświadczenie umierania naszego ciała aż po śmierć. Jeśli tajemnica naszego umierania dla siebie jest obecna w nas przez całe życie, to i moment śmierci fizycznej w chorobie i w ostatniej godzinie łatwiej wpisze się w nasze ostateczne przeżywanie jej. Jeśli w takich momentach uczyliśmy się zjednoczenia z Chrystusem, to będziemy szukać zjednoczenia z Nim w śmierci naszego ciała, czy w śmierci fizycznej naszych bliskich.

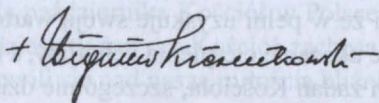
4. Zakończenie - wezwanie

Tydzień Miłosierdzia to czas modlitwy, to czas, w którym na nowo musimy podjąć refleksję nad egzystencjalnymi problemami człowieka: nad cierpieniem, umieraniem i śmiercią. Jest to też okazja, by uświadamiać sobie, iż – zarówno zdrowi, jak i chorzy – kroczymy wspólną drogą. Podejmowanie cierpienia i śmierci dotyczy każdego z nas.

Troszczmy się o to, by każdy chory miał zapewnioną opiekę respektującą godność człowieka i ukazującą prawdziwe wartości. Każdy z nas jest wezwany do tego, by darzyć miłością osoby cierpiące. Nie wolno nam przechodzić obojętnie obok ludzi dotkniętych chorobą, zwłaszcza chorobą śmiertelną. Trzeba

się zatrzymać, pochylić nad nimi i ofiarnie wziąć na siebie część brzemienia i trudności, jakich doświadczają. To przecież oni, właśnie tacy, są w szczególny sposób bliscy Chrystusowi. On jest ich siłą w bólu i cierpieniu, bo On przez swoją mękę i śmierć na krzyżu świat odkupił raczył. Ich obecność w naszym życiu jest darem i pomocą – co prawda trudnym darem, ale prawdziwie odnośzącym nas do Boga, jedyne Dawcy i Pana życia.

Z pasterskim błogosławieństwem



Biskup Siedlecki

Siedlce, 27 września 2004 r.

Do odczytania w pierwszą niedzielę października.

BISKUP ZBIGNIEW KIERNIKOWSKI DO MŁODYCH KANDYDATÓW DO BIERZMOWANIA

Drodzy Młodzi, Kandydaci do Bierzmowania!

Na początku roku szkolnego i duszpasterskiego, w którym przygotowujecie się do przyjęcia sakramentu Bierzmowania, jako Wasz Biskup chcę spotkać się z Wami w Pratulinie 9 października br. Podczas tego spotkania będziemy rozważać słowo Boże, celebrować Eucharystię, przeżywać Drogę Krzyżową, a także doświadczać wspólnoty z innymi braćmi i siostrami w wierze.

Nasza wspólna pielgrzymka ma na celu bliższe przyjrzenie się temu, co dla każdego z nas znaczy być dojrzałym chrześcijaninem w dzisiejszym świecie. Sakrament Bierzmowania jest bowiem sakramentem dojrzałości chrześcijańskiej. Przyjęcie go jest darem i zadaniem.

Znacie na pewno historię Męczenników Podlaskich z Pratulina. Oni do tego stopnia utożsamiali się z wyznawaną wiarą, że gotowi byli oddać za nią swoje życie. Ich męczeństwo pozostaje trwałym świadectwem wiary (*martyria*) i dojrzałej postawy chrześcijańskiej. Dlatego spotkamy się w miejscu uświęconym ich krwią, by od nich uczyć się, jak wyznawać wiarę dzisiaj i prosić ich o modlitwę za nami.

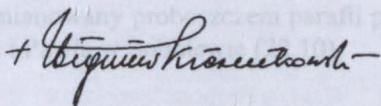
Podczas Eucharystii, kiedy udzielany jest Sakrament Bierzmowania, czyta-

my fragmenty z Pisma św., które są specjalnie wybrane na tę właśnie uroczystość. Mają one nam dopomóc lepiej zrozumieć i przyjąć dar tego sakramentu. Te teksty być może nie zawsze są dla Was jasne, dlatego chcę je z Wami podczas naszego spotkania omówić. W pierwszym - czytany dość często - fragmencie z Księgi Izajasza jest takie wyrażenie: *Wyrośnie różdżka z pnia Jessego*, a w dalszej części tego tekstu mowa jest o tym, że właśnie na tej różdżce *spocznie Duch Pana*. Co znaczą te słowa i w jaki sposób odnoszą się do każdego z nas? Co Pan Bóg chce do nas przez to powiedzieć? Odpowiedzi na te pytania będziemy szukać wspólnie, ale punktem wyjścia będzie rozważanie historii życia Dawida.

Bardzo Was proszę, byście z pomocą Waszych Księży Prefektów, Katechetów czy Katechetek oraz Rodziców i Rodziców Chrzestnych przygotowali się do tego spotkania. Chciałbym, abyście przeczytali teksty z Pisma św., które Wam proponuję i byście spróbowali odkryć to, co Pan Bóg mówi przez te słowa do każdego z Was osobiście. Będą to fragmenty z 1 i 2 Księgi Samuela ukazujące wydarzenia z życia Dawida, który jest *różdżką z pnia Jessego*, i na którym spoczął Duch Pana (Iz 11,1-2). Przeglądając się historii Dawida – wybranego i namaszczonego na króla izraelskiego w bardzo młodym wieku i w ciekawych okolicznościach – będziemy mogli zobaczyć, jak Pan Bóg działał w jego życiu i w jaki sposób on sam odpowiadał na to Boże działanie; przyjrzymy się też jego postępowaniu, gdy sam, na własną rękę próbował kierować własnym życiem i życiem otaczających go osób oraz jak się nawracał i odkrywał w swoim życiu Boży plan; spróbujemy odnaleźć związek historii Dawida z historią Jezusa Chrystusa, a także z historią każdego człowieka, a więc każdego i każdej z Was.

Zachęcam Was, abyście zaangażowali się w przygotowanie do tego spotkania, bo może się to okazać bardzo przydatne i być może odkryjecie coś, co Wam pomoże zrozumieć historię Waszego życia, zobaczyć siebie w planie Boga Ojca, poznać bardziej Jezusa Chrystusa i odkryć to, jak z Nim przeżywać własne życie, żeby być prawdziwie wolnym człowiekiem.

Niech Boże błogosławieństwo Was w tym prowadzi!

+ 

Biskup Siedlecki

DEKRET

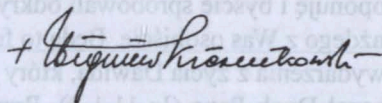
Zgodnie z kanonem 396n. KPK, niniejszym zarządzam wizytacje kanoniczne na 2005 rok. Osobiście dokonam wizytacji w parafiach dekanatów:

- adamowskiego,
- radzyńskiego,
- i ryckiego.

Biskup Henryk Tomasik, jako mój delegat, zwizytuje parafie dekanatów:

- domanickiego,
- garwolińskiego,
- i osieckiego.

Proszę Księży Dziekanów o uzgodnienie terminów wizytacji w poszczególnych parafiach.



Ks. Piotr Sawczuk

Biskup Siedlecki

Kanclerz

L. dz. 1012/04

Siedlce, 15 października 2004 r.

Otrzymują Księży Dziekani w/w dekanatów.

ZMIANY WŚRÓD DUCHOWIEŃSTWA

Nominacje

- Ks. Grzegorz JAŚKIEWICZ, mianowany dyrektorem studium formacji permanentnej kapłanów Diecezji Siedleckiej (06.10)
- Ks. Wojciech KUŁAK, mianowany dekanalnym referentem duszpasterstwa rodzin w dekanacie łukowskim I (15.10)
- Ks. Henryk OCH, mianowany na okres 5 lat wicedziekanem dekanatu osieckiego (21.09)
- Ks. Tadeusz OŁĘDZKI, mianowany dekanalnym referentem duszpasterstwa rodzin w dekanacie parczewskim (16.10)
- Ks. Andrzej OWORUSZKO, mianowany duszpasterzem akademickim w Łukowie (20.10)
- Ks. Józef SOBOTKA, mianowany dekanalnym duszpasterzem ds. trzeźwości w dekanacie łukowskim I (15.10)
- Ks. Michał STAŃCZUK, mianowany proboszczem parafii p.w. Niepokalanej Poczęcia NMP w Milanowie (22.10)
- Ks. Stanisław WOJTECZUK, mianowany na okres 5 lat wicedziekanem dekanatu siedleckiego (20.10)
- Ks. Kazimierz ZDUNEK, mianowany na okres 5 lat wicedziekanem dekanatu łukowskiego I (15.10)

Przeniesienia

- Ks. Zbigniew DANILUK, zwolniony z urzędu proboszcza parafii p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Miętnej (21.10), i mianowany proboszczem parafii p.w. św. Stanisława BM w Serokomli (22.10)
- Ks. Jerzy JANOWSKI, zwolniony z urzędu proboszcza parafii p.w. Niepokalanej Poczęcia NMP w Milanowie (21.10), i mianowany proboszczem parafii p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Miętnej (22.10)
- Ks. Jan JAWORSKI, zwolniony z urzędu proboszcza parafii p.w. św. Rodziny i św. Apostołów Piotra i Pawła w Sobolewie (21.10), i mianowany proboszczem parafii p.w. św. Michała Archanioła w Mordach (22.10)
- Ks. Edmund SZAREK, zwolniony z urzędu proboszcza parafii p.w. św. Stanisława BM w Serokomli (21.10), i mianowany proboszczem parafii p.w. św. Rodziny i św. Apostołów Piotra i Pawła w Sobolewie (22.10)

Zwolnienia

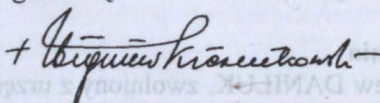
- Ks. Roman KARWACKI, zwolniony z obowiązku prowadzenia formacji permanentnej kapłanów Diecezji Siedleckiej (06.10)

DEKRET

Powodowany troską o sprawne funkcjonowanie i dalszy rozwój kręgów Domowego Kościoła Ruchu "Światło-Życie" na terenie Diecezji Siedleckiej, niniejszym powołuję na bieżący rok formacyjny następujących księży do pełnienia funkcji moderatora rejonowego Domowego Kościoła:

- I rejon - dek. siedlecki, suchożebrski, łosicki - **moderator: Ks. Mariusz Czyżak**, wikariusz par. Bożego Ciała w Siedlcach;
- II rejon - dek. łukowski I i II, adamowski, międzyrzecki, radzyński - **moderator: Ks. Krzysztof Wesolowski**, wikariusz par. p.w. Podwyższenia Krzyża Św. w Łukowie;
- III rejon - dek. parczewski, wisznicki, włodawski - **moderator: O. Krzysztof Grzesica OSPPE**, wikariusz par. p.w. św. Ludwika we Włodawie;
- IV rejon - dek. biański północny i południowy, terespolski - **moderator: Ks. Paweł Florowski**, wikariusz par. p.w. Narodzenia NMP w Białej Podlaskiej;
- V rejon - dek. garwoliński, osiecki, łaskarczowski, rycki - **moderator: Ks. Adam Lemieszek**, wikariusz par. p.w. MB Częstochowskiej w Garwolinie.

Na owocną pracę z serca błogosławie



Ks. Piotr Sawczuk

Biskup Siedlecki

Kanclerz

L. dz. 973/04

Siedlce, dnia 29 września 2004 r.

Otrzymują:

1. Ks. Krzysztof Pawelec - Diecezjalny Moderator Ruchu "Światło-Życie";
2. Ks. Dariusz Karbowski - Moderator Domowego Kościoła Diecezji Siedleckiej;
3. Księża Proboszczowie par. Bożego Ciała w Siedlcach, par. p.w. Podwyższenia Krzyża Św. w Łukowie, par. p.w. św. Ludwika we Włodawie, par. p.w. Narodzenia NMP w Białej Podlaskiej i par. p.w. MB Częstochowskiej w Garwolinie.

DEKRET

Powodowany troską o sprawne funkcjonowanie Ruchu "Światło-Życie" na terenie Diecezji Siedleckiej, niniejszym przychyliam się do prośby Moderadora Diecezjalnego i na bieżący rok formacyjny powołuję następujących księży do pełnienia funkcji moderatora rejonowego:

I rejon - dek. siedlecki, suchożebrski, łosicki - **moderator: Ks. Krzysztof Walek**, wikariusz par. p.w. św. Józefa w Siedlcach;

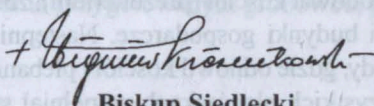
II rejon - dek. łukowski I i II, międzyrzecki - **moderator: Ks. Marcin Pyza**, wikariusz par. Podwyższenia Krzyża Świętego w Łukowie;

III rejon - dek. radzyński, komarowski, parczewski, włodawski, hański - **moderator: Ks. Zbigniew Komoszka**, wikariusz par. p.w. św. Anny w Radzynie Podlaskim;

IV rejon - dek. biański północny i południowy, terespolski - **moderator: Ks. Wojciech Kamiński**, wikariusz par. p.w. Chrystusa Miłosiernego w Białej Podlaskiej;

V rejon - dek. garwoliński, osiecki, łaskarszewski, rycki - **moderator: Ks. Wojciech Majewski**, wikariusz par. p.w. św. Rodziny w Sobolewie.

Na owocną pracę z serca błogosławię



Ks. Piotr Sawczuk

Biskup Siedlecki

Kanclerz

L. dz. 982/04

Siedlce, dnia 5 października 2004 r.

Otrzymują:

1. Ks. Krzysztof Pawelec - Diecezjalny Moderator Ruchu "Światło-Życie";
2. Księża Proboszczowie par. p.w. św. Józefa w Siedlcach, par. p.w. Podwyższenia Krzyża Św. w Łukowie, par. p.w. św. Anny w Radzynie Podlaskim, par. p.w. Chrystusa Miłosiernego w Białej Podlaskiej i par. p.w. św. Rodziny w Sobolewie.

Zmarli kapłani

Śp. Ks. Stefan Jakub Duda (1943-2004)

Dnia 30 września 2004 roku zmarł w siedleckim szpitalu miejskim ks. Stefan Jakub Duda, proboszcz parafii Mordy.

Urodził się 25 lipca 1943 roku w Polskowoli, z ojca Aleksandra i matki Apolnii z Pękałów, rolników. Szkołę podstawową ukończył w Polskowoli i zapisał się do Liceum Ogólnokształcącego w Międzyrzeczu Podlaskim, które opuścił po dziesiątej klasie z powodu szantażu.

Przeniósł się do IV Liceum Ogólnokształcącego dla Pracujących w Łodzi, gdzie uzyskał świadectwo dojrzałości 14 czerwca 1963 r.

We wrześniu tegoż roku wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Siedlcach, gdzie odbył studia filozoficzno-teologiczne otrzymując święcenia. Dnia 31 maja 1969 roku przyjął kapłaństwo w siedleckiej katedrze z rąk Biskupa Jana Mazura, miejscowego ordynariusza.

Z dniem 21 czerwca 1969 r. otrzymał nominację na wikariusza parafii Tuczna, zaś po dwóch latach (1.07.1971) został przeniesiony na wikariat w Adamowie, a potem (1.07.1972) w Łosicach i (18.10.1977) w Siedlcach (parafia św. Stanisława).

Dnia 30 lipca 1982 r. został mianowany proboszczem parafii Czołomyje, gdzie przebudował kościół (prezbiterium), zbudował organistówkę, punkt katechetyczny i budynki gospodarcze. Następnie 1.08.2002 został proboszczem parafii Mordy, gdzie odnowił kościół i plebanię – założył centralne ogrzewanie.

Na wszystkich placówkach wypełniał sumiennie obowiązki duszpasterskie i chętnie spieszył z pomocą sąsiadom. Był człowiekiem pogodnym, koleżeńskim i gościnnym. Dnia 8 grudnia 1999 roku został mianowany kanonikiem honorowym Kapituły Kolegiaty Łukowskiej.

Niestety, już w pierwszych latach kapłaństwa zaczął chorować. Poważna choroba przewodu pokarmowego powtarzała się wielokrotnie; przebywając w szpitalach na Śląsku, w Warszawie i w Siedlcach przeżył 13 operacji chirurgicznych. Po powrocie ze Stanów Zjednoczonych gdzie odwiedził w sierpniu 2004 r. zaprzyjaźnioną rodzinę, znowu poważnie zachorował. We wrześniu udał się do szpitala miejskiego w Siedlcach i tu, po następnych trzech operacjach, zmarł 30 września 2004 roku.

Uroczystości żałobne rozpoczęły w Mordach 5 października 2004 r. o godzinie 10⁰⁰. Ciało zmarłego przewieziono ze szpitala do kościoła, gdzie odprawiono Mszę Św. koncelebrowaną pod przewodnictwem Biskupa Zbigniewa

Kiernikowskiego, Ordynariusza Diecezji Siedleckiej, z udziałem około 150 księży i licznie zgromadzonych wiernych. Homilię wygłosił Biskup Zbigniew Kiernikowski analizując Paschę – przejście do wieczności kapłana, który bardzo dużo w życiu wycierpiał i dobrze wypełniał swoje obowiązki, za co należy mu się podziękowanie. Po Mszy Św., w imieniu kolegów kursowych, tzn. wyświęconych w 1969 r., pożegnał zmarłego ks. Ryszard Nicpoń – obecnie kapłan diecezji drohiczyńskiej. Potem zabrali głos: ks. prałat Stanisław Byczyński – pochodzący z parafii Mordy, ks. kanonik Kazimierz Komar – dziekan dekanatu łosickiego, burmistrz miasta Mordy i przedstawiciel Akcji Katolickiej. Trumnę odprowadzono procesjonalnie do samochodu celem przewiezienia do Polskowoli.

Obzędem pogrzebowym w Polskowoli, tegoż dnia o godzinie 14⁰⁰, przewodniczył Biskup Pomocniczy Henryk Tomasik. Podczas Mszy Św. koncelebrowanej przez kilkudziesięciu Księży, Biskup podziękował Bogu za liczne łaski, jakie spływały przez ręce ks. Dudy w jego gorliwej posłudze kapłańskiej i wspominał lata przeżyte razem w seminarium aż do wspólnych święceń w 1969 roku oraz jego curriculum vitae sacerdotalis. Po Mszy św. przemówili: ks. kanonik Ryszard Kardas, ks. Franciszek Oleksiuk – proboszcz parafii Czołomyje, ks. prałat Michał Domański – dziekan dekanatu międzyrzeckiego i ks. Sławomir Brodawka wikariusz parafii Mordy.

Wyruszył kondukt na miejscowy cmentarz. Po odprawieniu rytualnych modłów złożono trumnę w uprzednio przygotowanym grobowcu, przy rodzicach śp. Księdza Stefana.

Niech odpoczywa w pokoju!

Ks. Franciszek Dudka

Włobawa par. Npł. Św. Pł.	23.10. Sobota	11.00	Niech odpoczywa w pokoju!
Łosice parafia Podw. Krzyża Św.	25.10. Poniedziałek	14.30 - 16.30	Ks. Franciszek Dudka
Łosice parafia Św. Władysława	26.10. Worek	14.30 - 16.30	
Krzyż	27.10. Środa	14.30 - 16.30	
Garwolin parafia Przemienienia P.	03.11. Środa	14.30 - 16.30	
Siedlce parafia Św. Stanisława	04.11. Czworek	14.30 - 16.30	

KOMUNIKATY KURII

KURIA DIECEZJALNA W SIEDLCACH – Siedlce, dn. 28.09.2004 r.

WYDZIAŁ NAUCZANIA

08 -110 Siedlce, ul. Piłsudskiego 62

L.dz. 330/K/04

Komunikat z Konferencji Księży Dziekanów (28 września 2004 r.)

Terminy spotkań formacyjnych dla katechetów

Miejsce	Data	Dzień	Czas	Dekanat
Biała Podlaska Par. Narodz. NMP.	19.10.	Wtorek	14:30 - 16:30	białski I i II, janowski, terespolski,
Parczew bazylika	20.10.	Środa	14:30 - 16:30	parczewski, wisznicki
Radzyń Podlaski Par. Św. Trójcy	21.10.	Czwartek	14:30 - 16:30	radzyński, komarowski. międzyrzecki,
Włodawa par. Najś. Serca P.J.	23.10.	Sobota	11:00 - 13:00	hański, włodawski,
Łuków parafia Podw.Krzyża Św.	25.10.	Poniedziałek	14:30 - 16:30	adamowski, łukowski I, łukowski II
Łosice parafia Św. Zygmunta	26.10.	Wtorek	14:30 - 16:30	łosicki
Ryki	27.10.	Środa	14:30 - 16:30	rycki
Garwolin parafia Przemienienia P.	03.11.	Środa	14:30 - 16:30	garwoliński, łaskarzewski, osiecki, żelechowski,
Siedlce parafia św. Stanisława	04.11.	Czwartek	14:30 - 16:30	siedlecki, domanicki, grębkowski, sucho- żebrski, zbuczynski

programie: wspólna modlitwa, refleksja wokół dokumentu Jana Pawła II *Ecclesia de Eucharistia*, sprawy metodyczne i duszpasterskie (program duszpasterski 2004/2005).

Księży Proboszczów proszę o zawiadomienie katechetów na terenie swojej parafii i zobowiązanie do uczestnictwa.

Ks. Jan Dziega
Dyrektor Wydziału Nauczania

PODSTAWOWE INFORMACJE DOTYCZĄCE DNIA PAPIESKIEGO 2004

(przekazane na spotkaniu w WSD dn.28.09.2004 r. księżom dziekanom, a przez nich wszystkim księżom naszej diecezji)

1. **Dzień: 10.10.2004 r.**
2. **Hasło: Jan Paweł II – Pielgrzym Pokoju.**
3. **Pokój głoszony, praktykowany i udzielany przez Jana Pawła II.**

Hasło tegorocznego Dnia Papieskiego należy połączyć z myślą przewodnią tegorocznego Światowego Dnia Pokoju: „**Zawsze aktualne zadanie – wychowywać do pokoju**”. Szerszy kontekst refleksji dotyczącej pokoju stanowią mogą wszystkie dotychczasowe orędzia papieskie na Światowe Dni Pokoju (w szczególności orędzie z dn.1.01.1979 oraz z dn.1.01.2003). Orędzia papieskie stanowią swoisty „elementarz pokoju” i wyznaczają zasadniczą problematykę, która mogłaby stać się przedmiotem refleksji duszpasterskiej.

W nauczaniu Jana Pawła II na temat pokoju należy zauważyć:

- profetyczny charakter tego przepowiadania;
- ewangelia pokoju kierowana jest do wszystkich, wszak każdy z nas odpowiada za pokój i powinien służyć Temu, który jest naszym Pokojem;
- wieloaspektowe i zintegrowane ujęcie uwarunkowań (czynników, mechanizmów i procesów) pokojowej rzeczywistości.

Piotrowa służba pokojowi nie ogranicza się jednak tylko do wypowiedziania słów o pokoju. Spośród pokojowych papieskich czynów i gestów należy wyakcentować: spotkanie w Asyżu (1986 i 2002), listy kierowane do wielkich tego świata i spotkania z nimi, działania dyplomacji watykańskiej dla zażegnania regionalnych konfliktów (Falklandy, Zatoka Perska), pielgrzymki do miejsc naznaczonych brakiem pokoju (Chorwacja, Bośnia, Ziemia Święta). W szczególności należy zwrócić uwagę na spotkanie w Asyżu dn.24.01.2002 r. oraz sformułowany i przyjęty wówczas „Dekalog z Asyżu na rzecz pokoju” (L' Osservatore Romano 2002 nr 3 i 5). Zasygnalizowaną problematykę należałoby poddać szczegółowej analizie i wyprowadzić konkretne postulaty dla działań związanych z przygotowaniem i przeżyciem Dnia Papieskiego 2004.

4. Propozycje działań związanych z realizacją idei Dnia Papieskiego:

- a. **Dążenie do stałej, a nie tylko jednodniowej promocji Osoby i Dzieła papieża Jana Pawła II w powiązaniu z wydarzeniami ważnymi dla lokalnej społeczności.**

i Dzieła papieża Jana Pawła II w powiązaniu z wydarzeniami ważnymi dla lokalnej społeczności.

b. Wyakcentowanie i praktykowanie wymiaru modlitewnego Dnia Papieskiego:

- Włączenie do Uroczystej Eucharystii modlitwy osób odpowiedzialnych za pokój lokalnej społeczności;
- Modlitewny Wieczorny Apel Pokoju;
- Wielkopostna Krzyżowa Droga Pokoju;
- Nie tylko Światowy, ale i Rodzinny Dzień Modlitwy o Pokój.

c. Wspólna troska rodziny, szkoły, samorządu, wspólnoty ekumenicznej o wychowanie młodego pokolenia do pokoju:

- Opracowanie i włączenie wartości, jaką jest pokój do „programu wychowawczego” szkół oraz opracowanie edukacyjnej „ścieżki pokojowej”;
- Pokojowe współzawodnictwo czyli turnieje pomiędzy szkołami: piłkarskie, szachowe, lekkoatletyczne i in.
- Konkurs (na pokojowy plakat, symbol, słowo...);
- „Dzieci proszą Boga o pokój” – konkurs na tekst dziecięcej modlitwy o dar pokoju;
- Apele pokoju w poszczególnych szkołach;

d. Uspokojenie umysłów i serc przez spotkanie z muzyką, poezją, filmem (z różnymi lokalnymi twórcami i instytucjami kulturalnymi).

5. Dzień Papieski a program stypendialny

Inicjatywa przeżywania co roku Dnia Papieskiego w niedzielę poprzedzającą 16 października łączy się nierozdzielnie z **Fundacją „Dzieło Nowego Tysiąclecia”**. Jest to Fundacja Konferencji Episkopatu Polski, a jej podstawowym celem jest upamiętnienie Pontyfikatu Jana Pawła II poprzez wspieranie działań społecznych, głównie w dziedzinie edukacji i kultury. Od roku szkolnego 2001/2002 Fundacja realizuje program przyznawania stypendiów dla szczególnie uzdolnionej młodzieży z ubogich polskich rodzin. Obecnie Fundacja opiekuje się **1200 stypendystami z całej Polski. Diecezja siedlecka dysponuje aktualnie 28 stypendiami** (w ciągu ostatnich miesięcy liczba stypendystów naszej diecezji wzrosła dwukrotnie). Są to gimnazjaliści i licealiści z następujących dekanatów: bialski północny (5 stypendystów), bialski

14 uczniów, którzy otrzymali stypendia w ostatnim roku szkolnym, **pochodzi z rodziny 6-osobowej, uzyskał w ostatnim półroczu średnią ocen 4,94, a dochód brutto na jednego członka jego rodziny wyniósł miesięcznie 190 zł.**

Stypendia mogą być przyznawane i kontynuowane dzięki zbiórce pieniężnej w całej Polsce. W roku ubiegłym dzięki życzliwości i zaangażowaniu kapłanów i wielu osób świeckich zebrano w naszej diecezji 147 385 zł (czterokrotnie więcej niż w roku 2002). Materiały do zbiórki tegorocznej czyli tzw. pakiety wraz z regulaminem zbiórki zostaną dziś przekazane księżom dziekanom, a przez księży dziekanów wszystkim parafiom naszej diecezji.

Zwracam się z serdeczną prośbą o sprawne i skuteczne przeprowadzenie całej akcji stanowiącej jeden z czterech podstawowych (obok modlitewnego, sympozjalnego i koncertowego) wymiarów Dnia Papieskiego.

6. Zbiórka pieniędzy na fundusz stypendialny

Organizacje partnerskie Fundacji DNT (m.in. ZHP, AK, KSM, Ruch Światło-Życie) organizują zbiórkę pozakościelną, zaś nasze działania parafialne koncentrujemy na **zbiórce przykościelnej** (przy kościele lub w kościele). Każdy tzw. pakiet zawiera informacje szczegółowe, a wśród nich podkreślić należy to, że:

- Zbiórkę prowadzić mogą osoby wyznaczone do tego przez Księdza Proboszcza;
- Zebrane pieniądze- wypełniając specjalny blankiet- przesyłamy w Urzędzie Poczтовым na konto Fundacji DNT;
- Protokół zbiórki należy przekazać lub przesłać listem poleconym do Kurii Diecezjalnej na adres:

ks. Krzysztof Baryga

Koordynator Diecezjalny Fundacji DNT

ul. Piłsudskiego 62

08- 100 Siedlce;

- **Serdecznie proszę, aby przesłanie pieniędzy do Warszawy i przesłanie protokołu do Siedlec** dokonało się w ciągu siedmiu dni od Dnia **Papieskiego**, dzięki czemu możliwe będzie szybkie zestawienie zbiórki ze wszystkich parafii naszej diecezji (ufam, iż zestawienie to ukaże się w naszym diecezjalnym Kwartalniku Pasterskim). W roku ubiegłym niektórzy księża proboszczowie potrzebowali trzech miesięcy i kilku przynagieł, aby informacje o zbiórce dotarły do Kurii Diecezjalnej.

- Przeprowadzona też zostanie akcja SMS-owa. Wysyłając w dniach od 6 do 16 października SMS o treści „POKÓJ” wspieramy Fundusz Stypendialny Fundacji DNT kwotą 2 zł.

7. Dzień Papieski w Telewizji Polskiej

9.10.2004: **Wręczenie nagród „TOTUS 2004”** – Program 2 TVP, godz. 18.00 -20.15.

9.10.2004: **Słowo Ojca Świętego Jana Pawła II z okazji Dnia Papieskiego**
– Program
1 TVP, godz. 20.10.

10.10.2004: **Apel z Ojcem Świętym na Placu Zamkowym w Warszawie**
i telemost

między miastami, które Jan Paweł II odwiedził w Polsce 25 lat temu
– Program
1 TVP, godz. 20.00 – 21.20.

8. Dzień Papieski w Mieście Papieskim Siedlce

„Rodzice i wychowawcy, pomagajcie dzieciom i młodzieży doświadczać pokoju w tysiącach codziennych czynności, które są na ich miarę w rodzinie, w szkole, w zabawie, w stosunkach koleżeńskich, w pracy zespołowej, we współzawodnictwie sportowym, w wielorakich formach wymagających nawiązywania i przywrócenia przyjaźni (...). Młodzi, bądźcie twórcami pokoju (...). Idźcie drogami, na które was wiedzie wasz zmysł bezinteresowności, radości życia, dzielenia się z innymi. Wy lubicie inwestować nowe energie w braterskie spotkania ponad granicami państw, w naukę języków obcych ułatwiających łączność, w bezinteresowną służbę krajom najbiedniejszym (...)” [Jan Paweł II. Ośrodek na Światowy Dzień Pokoju 1.01.1979].

W kontekście powyższych papieskich słów właściwego (pokojowego) znaczenia nabierają wydarzenia w ramach obchodów Dnia Papieskiego 2004 w Siedlcach, a w szczególności:

- pokojowe współzawodnictwo w turnieju szachowym, turnieju piłki siatkowej i piłki nożnej, w biegach przełajowych oraz miotyngu lekkoatletycznym;
- przynoszący pokój umysłom i sercom spektakl poetycki Teatru ES, konkurs recytatorski poezji Karola Wojtyły, konkurs plastyczny czy

też zwiedzanie Muzeum Diecezjalnego i obejrzenie „Ekstazy św. Franciszka” El Greco;

- refleksja nad liturgicznym i ewangelicznym źródłem pokoju w ramach sympozjum naukowego;
- prośba o *pokój, którego świat dać nie może* oraz napełnianie się tym pokojem w czasie Uroczystej Eucharystii w katedrze siedleckiej oraz w czasie spotkania młodych w Pratulinie pod przewodnictwem Biskupa Siedleckiego Zbigniewa Kiernikowskiego.

Biorąc pod uwagę fakt, że celem Dnia Papieskiego jest dążenie do stałej, a nie tylko jednodniowej czy tygodniowej promocji Osoby i Dzieła papieża Jana Pawła II zorganizowano już:

- 6.06.2004: **Wielki Koncert Europejski** dedykowany Ojcu Świętemu z okazji 5 rocznicy Jego wizyty w Siedlcach;
- 4.06.2004: przy pomniku Jana Pawła II **Spektakl Plenerowy „Hiob”** wg. tekstów Karola Wojtyły;
- 10.06.2004: w amfiteatrze **Koncert Ewangelizacyjny zespołu „Siewcy Lednicy”**;
- 4.09.2004: w amfiteatrze **Koncert zespołu „Arka Noego”**.

Niezwykle cenną formą realizacji idei Dnia Papieskiego są **comiesięczne spotkania z Biskupem Siedleckim Zbigniewem Kiernikowskim poświęcone analizie adhortacji Jana Pawła II „Kościół w Europie”**, a także Świątowe Dni Młodzieży w Niedzielę Palmową skoncentrowane co roku na przybliżaniu kolejnych orędzi Jana Pawła II do młodych.

9. Końcowe sugestie i propozycje

- **List pasterski biskupów polskich na niedzielę 3 października** z okazji Dnia Papieskiego ukazujący przejawy pokojowego zaangażowania Jana Pawła II oraz zwracający uwagę na potrzebę wielkiej modlitwy o pokój i jedność dla świata, Kościoła i człowieka;
- Cenne propozycje związane z planowaniem, przygotowaniem i przeżyciem Dnia Papieskiego znaleźć można na stronie internetowej Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia” (www.dzielo.pl).
- Obszerną relację z ubiegłorocznego Dnia Papieskiego w diecezji siedleckiej zawiera **Kwartalnik Pasterski 2004 nr 1**.

Ks. Dr Krzysztof Baryga
Koordynator Diecezjalny Fundacji DNT

Kuria Diecezjalna Siedlecka
Wydział Duszpasterski
L. dz. 1039/04

Siedlce, dn. 20 października 2004r.

**Czcigodny Ksiądz Proboszcz
Parafii.....**

W dniu 28 października, w Uroczystość Świętych Apostołów Szymona i Judy Tadeusza, Głównych Patronów Diecezji, Mszy św. koncelebrowanej w Katedrze Siedleckiej, o godz. 18.00, przewodniczyć będzie Biskup Henryk Tomasik. Zarówno na tę celebrację, jak i inne sprawowane pod przewodnictwem Biskupa Diecezjalnego bądź Biskupa Pomocniczego zapraszamy Prezbiterium Diecezjalne, w tym Księża Kanoników, Prałatów i Infułatów w strojach chórowych.

W Uroczystość Wszystkich Świętych, w Katedrze Siedleckiej, Biskup Zbigniew Kiernikowski przewodniczyć będzie celebracji Eucharystii o godz. 10.00, a o 15.30 liturgii Nieszporów, po której obędzie się procesja na cmentarz.

W kościele katedralnym w niedzielę o godz. 9.00 i we wtorek o 6.30 sprawowana jest Jutrznia, natomiast w niedzielę o godz. 17.00 liturgia Nieszporów. Zgodnie z Tradycją Kościoła w Liturgii Godzin celebrowanej w katedrze uczestniczyli Księża Kanonicy. Stąd też nawiązując do tej czcigodnej praktyki Kościoła i zgodnie z zaleceniami Ogólnego Wprowadzenia do Liturgii Godzin (zob. nr 20) zapraszamy Wielebnych Księża kanoników w strojach chórowych na powyższe celebracje.

20 i 27 listopada br. odbędą się Konferencje Duszpasterskie (rejonowe) dotyczące Roku Eucharystii.

W dniu 20 listopada zapraszamy Księża Proboszczów na godz. 10.00 do auli Wyższego Seminarium Duchownego. 27 listopada o godz. 10.00 oczekujemy w Seminarium Księża Wikariuszy i Prefektów. Konferencje rozpoczniemy Modlitwą w ciągu dnia, dlatego też prosimy zabrać ze sobą księgę Liturgii Godzin.

W dniu 4 grudnia 2004 r. o godz. 12.00 w Centrum Charytatywno – Duszpasterskim w Siedlcach obędzie się spotkanie Dekanalnych Referentów ds. Liturgii.

Ks. Wiesław Kazimieruk
Dyrektor Wydziału Duszpasterskiego

SPIS TREŚCI

Stolica Apostolska

Orędzie Jana Pawła II na XX Światowy Dzień Młodzieży	445
Potrzeba nowej «wyobraźni miłosierdzia» – <i>Przesłanie Jana Pawła II do uczestników międzynarodowego seminarium poświęconego ubóstwu i globalizacji</i>	450
Tylko Chrystus ukazuje drogę do pełnego szczęścia – <i>Przesłanie Ojca Świętego do młodzieży katolickiej z Federacji Rosyjskiej uczestniczącej w spotkaniu w Irkucku</i>	452
Człowiek wobec majestatu i tajemnicy stworzenia – <i>Przesłanie Papieża z okazji XXV Mityngu Przyjaźni między Narodami</i>	455
Modlitwa i nawrócenie warunkiem jedności – <i>Homilia Jana Pawła II w uroczystość Świętych Apostołów Piotra i Pawła</i>	458
Wspólna deklaracja Papieża Jana Pawła II i Ekumenicznego Patriarchy Bartłomieja I	461
Sekretariat Stanu – <i>Telegram, do Biskupa Siedleckiego, z okazji ekspozycji obrazu El Greca</i>	464

Episkopat Polski

List Prymasa Polski do kard. L. Huzara	465
Słowo Rady Stałej Konferencji Episkopatu Polski z okazji wprowadzenia przez Telewizję Polską transmisji niedzielnej Mszy św.	468

Biskup Siedlecki

List Biskupa Ordynariusza do wiernych na Tydzień Miłosierdzia	470
List do Młodych Kandydatów do Bierzmowania	472
Dekret w sprawie wizytacji kanonicznych	474
Zmiany wśród duchowieństwa	475

Komunikaty kurii

Wydział Nauczania – Komunikat z Konferencji Księży Dziekanów (28 września 2004 r.)	480
Podstawowe informacje dotyczące Dnia Papieskiego 2004	482
Komunikat Wydziału Duszpasterskiego	487

ISSN 1230-7165

Wydawca: Kuria Diecezjalna Siedlecka
08-100 Siedlce, ul. Piłsudskiego 62
tel. (025) 640-70-56, fax (025) 644-87-44
e-mail: wds@ks.internetdsl.pl
Redaktor Naczelny: Ks. Krzysztof Samsel